

Мили приятели,

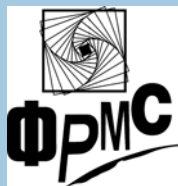
честита Баба Марта, да сте бели и червени,
румени и засмени!

КОАЛИЦИЯ "ЗА ДА ОСТАНЕ ПРИРОДА" ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН ФЕВРУАРИ 2010

Този бюлетин се издава с финансовата подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия чрез Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство по проект "За да остане природа".

This project is supported by a grant from Iceland, Liechtenstein and Norway through the EEA Financial Mechanism.

И понеже това е месецът, с който отбелязваме началото на пролетта, искаме да ви разкажем накратко за идеята и плановете ни за подобаващо отбелязване на **2010 – Годишната на биоразнообразието**. Както надяваме се знаете, през април се чества Денят на Земята на 22 април. По традиция ние от Коалицията (разбирайте различните организации и граждански групи) вече няколко години отбелязваме самия ден с множество културни

прояви (концерти, изложби, информационни дейности) и чествания, но от миналата година започнахме нова инициатива, наречена „Месец на Земята“. Идеята и желанието ни е не просто да чествуваме един ден, а да посветим цял месец на дейности, полезни и благи за Земята, която обитаваме. Освен информационните и културни дейности през април, провеждаме, координираме и участваме в почиствания и залесявания. Създадохме и блог (<http://mesecnazemiata.blogspot.com/>) за граждански инициативи по почиствания, където всеки, който има желание и ентузиазъм за почистване, да може да обяви къде и какво се планира – от почиствания на междублокови пространства до природни паркове.

Надяваме се тази инициатива да продължи и да се разшири и през тази година! Очакваме вашите планове и идеи. Иначе, както казахме, тази година планираме множество дейности през април – „Зелени дни“ в София и различни прояви в страната. Призивът ни е: нека заедно да създадем Зелен календар, на който да отбележим всеки ден, град и населено място какви дейности планира, за да направим света около нас по-красив и чист. Пишете ни, ако имате идея за месец април или пролетта.

С предстоящите през март дейности можете да се запознаете в края на бюлетина, а сега малко за това какво се случва в природозащитната сфера през най-краткия месец на годината – февруари.

САГАТА ГМО ПРЕЗ ФЕВРУАРИ

Граждански групи и множество организации и обединения проведоха над 10 акции, протести и концерти срещу опитите да се либерализира Закона за отглеждане и разпространение на генно-модифицирани организми. По-долу сме подредили хронологично някои от тях със снимки и видео, както и преките последствия от гражданските действия. Тази кампания за нас е поредното доказателство, че ако хората са заинтересовани, информирани и реагират, могат да повлияят върху управлението на страната и да градят по-добър и качествен свят, в който да живеем.

На 31 януари 2010 г. се проведе гражданско шествие и демонстрация под надслов: „ЗА ЧИСТА ХРАНА, ЗА ЗДРАВА ЗЕМЯ! БЪЛГАРИЯ - СВОБОДНА ОТ ГМО!“

В София: <http://forthenature.org/gallery/240>, <http://forthenature.org/news/1316> и Пловдив: <http://forthenature.org/gallery/241>.

Майки организираха кампания 'Картички „Зелена България' и СМС кампания срещу ГМО: <http://forthenature.org/news/1368>, <http://forthenature.org/news/1326>.

Общественото недоволство доведе до хитър ПР ход от страна на управляващите: «ГЕРБ налага мораториум, за да прокара закона за ГМО»: <http://forthenature.org/media/1179>.

Но това, за което всъщност се бореха хората, беше качествен закон и «България, свободна от ГМО», затова гражданските дейности, протести и законопредложения продължиха с пълна сила.

Флашмоб срещу ГМО се проведе на 9 февруари 2010 г., видео на <http://forthenature.org/video/129>. 11 февруари 2010 г. беше денят, в който започнаха протести в цялата страна на обединение „България – свободна от ГМО“. Русе, Варна, Пловдив, Велико Търново и София се надигнаха в

общонационален протест срещу ГМО в България: <http://forthenature.org/gallery/244> (в София), <http://forthenature.org/gallery/245> (в Пловдив), <http://forthenature.org/media/1193> (във Велико Търново).

На 11 февруари 2010 г. парламентарната комисия по околната среда и водите прие предложението на ГЕРБ за петгодишен мораториум върху закона за генно-модифицираните организми (ГМО), преди да са одобрени самите текстове на проектозакона.

На 12 февруари 2010 г. във Варна замерваха с марули заместник-министър Манева и министър Найденов. Около 100 души се събраха пред сградата на Областна администрация във Варна, за да изразят недоволството си от приетите на първо четене промени в Закона за генно-модифицираните организми (ЗГМО): <http://forthenature.org/media/1195>.

Обаче на 16 февруари 2010 г. ГЕРБ махна глобите за злоупотреба с ГМО: <http://forthenature.org/media/1203>.

На 18 февруари 2010 г. на третото извънредно заседание на комисията по околната среда и водите бе гласувано да се запази текста от член 80 и 30-километровото отстояние около зоните на Натура 2000 да остане. Предложението направи председателят на народното събрание Цецка Цачева чрез председателя на комисията. Това стана след бурна реакция на недоволство от страна на неправителствените организации, присъстващи на заседанието на комисията, което беше изразено от Теодора Пиралкова от инициативния комитет на гражданите и родителите.

На 28 февруари 2010 г., пред храм-паметник „Св.Александър Невски“ се проведе голям митинг-концерт под надслов: „За България свободна от ГМО!“ Снимки и видео: <http://forthenature.org/gallery/249> и <http://forthenature.org/video/136>.

Новините от последните часове са, че Европейската комисия абсолютно скандално и непрозрачно одобри в много кратки срокове още един вид генно-модифициран памук и три вида царевица за отглеждане и пускане на пазара на територията на Европейския съюз. Тъй като в близкото бъдеще се очакват още обсъждания за допускане на други видове, позицията на българските представители в ЕС ще бъде от голямо значение. **Очакваме ГЕРБ да спази публичното си обещание от последните седмици да работи за анти-ГМО политика на ниво Европейски съюз.**

И така, борбата продължава. Ние вярваме, че информираността, заангажираността и гражданската активност са единственият гарант за качественото развитие на страната ни и от сърце поздравяваме всички неуморни и ангажирани граждани.

Малко повече относно ГМО проблематиката можете да намерите на тези информационни линкове: <http://>

forthenature.org/media/1153, <http://forthenature.org/media/1156>, <http://forthenature.org/news/1322>, <http://forthenature.org/documents/675>, <http://forthenature.org/media/1174>.

Директорът на Националната генетична лаборатория: ГМО да остане в лабораториите: <http://forthenature.org/media/1170>.

ЗА ЧИСТ ВЪЗДУХ НАД СТАРА ЗАГОРА

Друг сериозен проблем, който среща граждански отпор и активност, е престъпното обгазяване на Стара Загора и борбата на хората там за гарантираните им от Конституцията права на чиста и здравословна околна среда. Ето малко информация за техните акции и искания: <http://forthenature.org/news/1321>. На Тодоровден старозагорци напълниха улиците с протеста си против обгазяването: <http://forthenature.org/video/134>.

Още линкове: <http://forthenature.org/actions/225>, <http://forthenature.org/media/1209>.

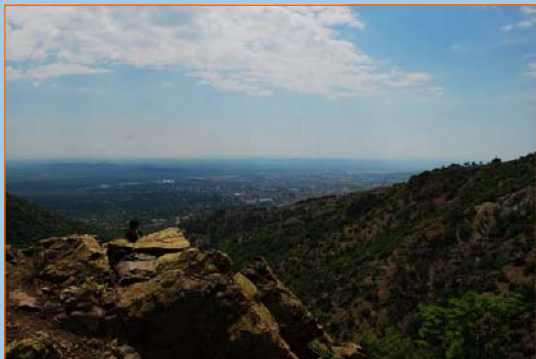
Можете да подкрепите подписката за чист въздух над Стара Загора на <http://forthenature.org/petitions/14>.

Хиляди хора излязоха по старозагорските улици, за да настояват обгазяванията над града да спрат и да им бъде гарантирано правото да дишат чист въздух.

Други два сериозни проблема получиха развитие през февруари: заменените гори и земи и болните амбиции на кмета на Сливен Йордан Лечков за приватизация на Природен парк «Сините камъни».

СИНИТЕ КАМЪНИ

Кметът на Сливен задвижи незаконна процедура за приватизация на Природен парк «Сините камъни»: <http://forthenature.org/news/1378>.

По повод изявленията на кмета на община Сливен Йордан Лечков и на областния управител на Сливен Марин Кавръков, че общината иска

държавата да ѝ прехвърли безвъзмездно цялата държавна собственост в Природен парк «Сините камъни» над града, за да се поддържат пътищата и да се изгради канализация, коалицията от неправителствени организации и граждански групи „За да остане природа в България“ е длъжна да уточни, че Природен парк «Сините камъни» не е градска градина, а защитена природна територия по българското и европейското законодателство. Подробности на <http://forthenature.org/news/1380>.

ЗАМЕНКИТЕ НА ГОРИ И ЗЕМИ

Природозащитници предупреждават да не се увърта около заменените гори: <http://forthenature.org/news/1338>.

в-к «Дневник»: Държавна земя на цената на две дъвки: <http://forthenature.org/media/1215>.

в-к „Сега“: Заменените от държавата гори ударно се застрояват с хотели и конюшни: <http://forthenature.org/media/1202>.

в-к «Дневник»: Държавните помощи – европейският и българският аспект: <http://forthenature.org/media/1198>.

в-к «Дневник»: Замените на държавни гори, направени от кабинета "Станишев" и заплахата от Брюксел да бъдат обявени за неразрешена държавна помощ, родиха юридически казус, при който грешен ход може да струва на държавата десетки милиони евро: <http://forthenature.org/media/1192>.

Коалицията от неправителствени организации и граждански групи „За да остане природа в България“ очаква от Консултативния съвет за национална сигурност да разгледа предложенията ѝ по проблема със замените на гори и оказаната от предишното правителство държавна помощ на определени фирми и лица: <http://forthenature.org/news/1349>.

Предлагат на премиера решение на проблема със заменените гори: <http://forthenature.org/news/1335>.

Някои от знаковите заменки край морето бяха извършени в района на един от последните диви плажове Кара дере.

И различните **обучителни курсове и информационни срещи**, които организациите в Коалицията проведоха през февруари:

- Курсът по "Опазване на биоразнообразието": Кафявата мечка в България - състояние и заплахи: <http://forthenature.org/news/1382>.
- Публична дискусия «За климата и хората. Българската следа в Копенхаген»: <http://forthenature.org/news/1375>.
- До 15 март 2010 г. е удължен срокът на конкурса, обявен от Дирекцията на Природен парк Странджа и Българска Фондация Биоразнообразие за слоган за Регионалната марка „Странджа“: <http://forthenature.org/news/1369>.
- През февруари проведохме тридневно обучение по „Презентационни умения“ (<http://forthenature.org/news/1365>), чийто цели бяха:
  - да запознае участниците с основните елементи на комуникацията и тяхната роля и влияние върху аудиторията;
  - да покаже различни типове презентации, разликата между тях и препоръчителния начин за използването им;
  - да научи участниците да обръщат внимание на езика на тялото съзнателно и да го използват по подходящ начин;
  - да подобрят уменията си в подготовката на презентации;
  - да увеличат самоувереността си при разговор пред публика.
- БДЗП организира работна среща за бъдещето на защитените територии: <http://forthenature.org/news/1364>.
- Излезе информационна брошура 'Устойчивият и алтернативният туризъм': <http://forthenature.org/documents/687>.
- «Граждани за Рила» проведоха петата си национална стратегическа среща на -13 и 14 февруари 2010: <http://forthenature.org/gallery/247>.
- Как се случва гражданското общество – опитът от 'Спаси

гората': <http://forthenature.org/news/1356>.

- БДЗП организира зимно подхранване на царския орел: <http://forthenature.org/news/1355>.
- Учениците в Бургас и Източни Родопи се запознаха с египетския лешояд и тръноопашатата потапница: <http://forthenature.org/news/1331>.
- Опознай природата, за да я опазиш! Под това мото се проведе опознавателната екскурзия на доброволчески клуб „Зелено Бъдеще“ в гр. София: <http://forthenature.org/news/1327>.
- На 2 февруари на брега на река Марица, срещу водната палата в Пловдив беше отбелязан Световният ден на влажните зони: <http://forthenature.org/news/1328>.

За съжаление и през този месец в организациите от Коалицията продължиха да постъпват **сигнали за жестоко и безумно отношение към диви животни, птици и гори.**

Отравяне на диви животни засечено в Елховско: <http://forthenature.org/news/1379>.

Краката на жива птица са били зверски отрязани! <http://forthenature.org/news/1333>.

Средиземноморско прилепче постъпи в Спасителния център за диви животни: <http://forthenature.org/news/1342>.

Еко-сдружение Агалина Бургас: В помощ на птиците! <http://forthenature.org/news/1339>.

Бракониери, ловуващи пойни птици бяха заловени в гр. Пловдив: <http://forthenature.org/news/1336>.

«Спаси гората» алармира за нови сечи: <http://forthenature.org/news/1329>.

ПРЕДСТОЯЩИ И ТЕКУЩИ СЪБИТИЯ

Фотоконкурс „България - с ритъма на природата“: <http://forthenature.org/news/1340>.

БДЗП стартира изпълнението на безвъзмездна пилотна схема за подпомагане на земеделските стопани: <http://forthenature.org/news/1332>.

На 5 и 6 март във Враца представители на Коалиция «За да остане природа» ще се срещнат с граждани: <http://forthenature.org/news/1385>.

На 16.03.2010 в София от 18.30 в Биологическия факултет ще се състои обучение на тема: «Горите и залесяванията. Значението на естествените гори, как и кога могат да се провеждат залесявания, как се възстановяват горите».

Храна, климат, политика. Част първа: проблемите

Срещата в Копенхаген от края на миналата година беше голямо разочарование за мнозина, които очакваха окончателно разрешение на проблема с климатичните промени. “Норенхаген”, проведена при безпрецедентно полицейско присъствие и стотици арестувани активисти, не доведе до мечтаните резултати, екоактивистите и делегатите на бедните страни бяха изключително критични към богатите страни. G77 (това е групата на развиващите се страни, включваща 130 страни-членки на ООН) напуснаха срещата, а някои техни делегати стигнаха до там, че обвиниха богатите държави в геноцид. Идеята на развиващите се страни е, че богатите държави са тези, които са пряко отговорни за натрупаните емисии и климатичните проблеми, следователно богатите трябва върнат своя “климатичен дълг”. Климатичната политика не се свежда само до конфликта между богатите и бедните страни. Тук основно става въпрос за интересите на едрия бизнес, който ако бъде принуден да намали производството и не успее да се преориентира към устойчиви технологии, ще претърпи безпрецедентни загуби. За това бе показателно и огромното присъствие на бизнеса по време на срещата. Интересно е да се отбележи, че в последния момент организаторите решиха да откажат достъп на стотици екологични и социални неправителствени организации, но не отказаха на нито една корпорация.

Конференцията бе голяма стъпка сама по себе си, въпреки че не доведе до нищо, защото показва, че съществува глобален консенсус относно необходимостта от спешна човешка намеса, която да предотврати социалните и екологични кризи, които могат да бъдат предизвикани от климатичните промени.

Истинските причини зад климатичните промени често се замаскират като “антропогенни”, едва не ли промените са

продукт на естественото съществуване на човека. Този поглед пропуска, че исторически натрупването на парникови емисии е продукт на индустриализацията от последните няколко стотин години. А персоналният начин на живот (дали ще ходим на работа с рейс или колело), в края на краищата, има незначителен ефект върху климата, в сравнение с едрата промишленост. Не всички замърсяваме по един и същи начин, в крайна сметка най-големият замърсител е едрият бизнес в богатите страни. Според Via Campesina (най-голямата световна организация на дребните фермери) 50% от всички парникови емисии се отделят от дейността на агробизнеса и глобализирането на корпоративното земеделие. Факт, който се пропуска от масмедията. Това се случва на всички нива: транспорт, обезслесяване, количеството енергия за производството и приложението на торове, обедняването на почвите и други.

Ние, хората в България, не си даваме сметка за това, че сме неразривно свързани с глобалните промени в земеделието. Тези процеси не са съществували винаги. Агробизнесът не винаги е бил толкова мощен, сегашната му позиция идва от политиките на ЕС и САЩ от последните 30-40 години, когато държавата предприема серия мерки за окрупняване на земеделието. Мерки като например значителното повишаване на субсидиите за агробизнеса. Около 50% от бюджета на ЕС се харчи за земеделски субсидии, а получателите са едрите собственици като Данон. Скорошните опити за вкарване на производство на ГМ култури в страната са именно показателни точно за интеграцията на българското земеделие в световния пазар, доминиран от агробизнеса. Протестите на фермерите в Гърция бяха подтикнати от абсолютно същите проблеми – държавата фаворизира едрите предприемачи, а дребните земеделци остават на заден план, задлъжняват и често биват принудени да отстъпят дейността си на големите фирми. Американският изследовател на глобалната хранителна политика Майкъл Палан казва, че през последните 30-40 години производството на храна е преминало, благодарение и на държавна политика, в ръцете на агробизнеса. Палан също казва, че хранителната

индустрия е най-сериозният източник на парникови емисии. Освен за екологични проблеми агробизнесът е отговорен за тежки здравни и социални проблеми. Корпоративното земеделие е с по-ниско качество, поради стремежа му вечно да намалява разходите и контрол над преките земеделски производители. ГМ културите са типичен пример за това. От една страна няма достатъчно научни данни за безопасността на ГМО. От друга страна се създават сортове, които обвързват фермерите с притежателите на патентите и по този начин цялото изхранване може да отиде в ръцете на няколко фирми.

Централизацията на земеделието означава и повишаване на опасността от хранителни кризи. Например в края на 2007 и началото на 2008 имаше тежка глобална хранителна криза, предизвикана от покачването на цените на храната. Тя предизвика множество бунтове из целия свят. Факторите бяха много (като повишаването на цените на петрола и производството на така наречените "биогорива"), но в крайна сметка причините могат да се сведат до глобалната монополизация на земеделието от страна на агробизнеса.

Британският учен и активист Радж Пател описва жестокостите на съвременната корпоративна глобализация на земеделието в книгата си Stuffed and Starved: The Hidden Battle for the World Food System. Той казва, че тя унищожават селските общности, отравя градските бедни жители, има брутално отношение към животните, нуждае се от свръхколичества фосилни горива и вода, допринася за климатичните промени - в крайна сметка довежда до тежки здравни, социални и екологични проблеми. Пател показва неразривната връзка между от една страна 1 млрд. души в богатите страни, имащи проблеми със затлъстяването, а от друга 1 млрд. гладувачи в бедните. Той смята, че това неравенство е структурно необходимо за самото съществуване на корпоративната световна хранителна система.

Разбира се, не трябва да виним технологията като такава.

Проблемите не идват от технологията, а от това за какво се употребява. Не трябва да забравяме, че индустриализацията на земеделието наистина е довела до многократно повишаване на производството на храна. Лошото е, че земеделието не е организирано по социално справедлив и природосъобразен начин. В момента агротехнологията и производството на храна са подчинени на интересите на едрия бизнес. Така здравето, социалната сигурност и екологията остават зад интересите на корпоративната печалба.

Следва продължение... **Храна, климат, политика. Част втора: решенията**

Статията е изготвена от Георги Медаров от ЕС „За Земята“ по проект "Създаване на съгласуваност. Търговия за развитие: Развитие на Помощи за търговия" с финансовата подкрепа на ЕС.